18. november 2026 EM2026/411/412

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges senest på Inatsisartuts FM2027 at fremlægge et forslag til en ordning, der skal gøre indenrigsflyrejser i Grønland billigere for personer med fast bopæl i Grønland. Forslaget til ordningen skal blandt andet indeholde en vurdering af særlige priser baseret på bopæl eller tilskud til rejser, særlige ordninger for personer bosat i yderdistrikter eller områder med begrænsede muligheder for flytransport, antallet af rejser pr. år, der kan ydes tilskud til, mulige finansieringsformer samt ordningens økonomiske, administrative og samfundsmæssige konsekvenser.
(Medlem af Inatsisartut Mette Arqe-Hammeken, Naleraq)

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges i forbindelse med fornyelsen af servicekontrakterne for passagertransport i Østgrønland at sikre en fast helårlig flybetjening af Tasiilaq, Kulusuk, Nerlerit Inaat og Ittoqqortoormiit, herunder de nødvendige trafikforbindelser mellem bostederne, samt at sikre, at flyforbindelsen til Island opretholdes og forbedres. Naalakkersuisut pålægges samtidig hurtigst muligt at udnytte de muligheder, der findes inden for de gældende aftaler, til at forbedre transporten af passagerer, post og gods.
(Medlem af Inatsisartut Mette Arqe-Hammeken, Naleraq)

Fra Siumut har vi modtaget de to forslag med interesse. På grund af Grønlands store geografiske udstrækning og de lange afstande mellem bostederne er transport med fly, helikopter eller skib en nødvendighed for mange borgere og den eneste mulighed for at rejse mellem bostederne. Derfor har høje transportpriser og ustabil betjening direkte konsekvenser for borgerne, familierne, erhvervslivet og sundhedsvæsenet.

For borgerne er muligheden for at rejse i vores land vigtig for at besøge familie, tage en uddannelse, modtage lægebehandling, deltage i kultur- og sportsarrangementer samt opretholde forbindelserne mellem landets forskellige dele. Billetpriserne kan imidlertid være en meget stor udgift for mange familier.

Selvstyret bruger betydelige offentlige midler på servicekontrakter, især i områder, hvor transport ikke kan drives på almindelige kommercielle vilkår. Fra Siumut mener vi, at det bør undersøges, om disse bevillinger i endnu højere grad kan komme landets fastboende borgere direkte til gode.

Turismen i Grønland er i vækst, og turister og borgere benytter delvist den samme transportinfrastruktur. Deres behov er dog forskellige. For turister er rejsen som regel en del af en oplevelse, mens rejser for landets borgere kan handle om familiebesøg, uddannelse, lægebehandling eller andre nødvendige gøremål. Derfor er der god grund til at undersøge muligheden for særlige rabatter til fastboende.

I Naalakkersuisuts ændringsforslag foreslås det, at Inatsisartut får forelagt et idékatalog over mulighederne for billigere rejser for fastboende inden for de områder, der er omfattet af servicekontrakter. Fra Siumut ser vi positivt på dette, da det giver mulighed for at vurdere forskellige løsninger og sikrer, at Inatsisartut kan træffe beslutninger på et tilstrækkeligt oplyst grundlag.

Særlige priser eller rejsetilskud baseret på bopæl samt særlige ordninger for borgere i yderområder og områder med begrænsede transportmuligheder bør undersøges. Det samme gælder antallet af rejser, der årligt skal kunne ydes tilskud til, finansieringsmulighederne samt ordningens økonomiske, administrative og samfundsmæssige konsekvenser, herunder de fordelingsmæssige virkninger. Ordningen og mulighederne for at dokumentere bopæl bør tilrettelægges enkelt og sikkert, eksempelvis via sullissivik.gl, samtidig med at der tages højde for borgere, som ikke kan benytte digitale løsninger.

Det er også særligt vigtigt at sikre mere stabile transportforbindelser i Østgrønland. Ved kommende fornyelser af servicekontrakterne skal der sikres regelmæssig flybetjening af Tasiilaq, Kulusuk, Nerlerit Inaat og Ittoqqortoormiit året rundt samt de nødvendige transportforbindelser mellem bostederne. Det skal desuden sikres, at flyforbindelsen til Island opretholdes, og at mulighederne for at forbedre den undersøges.

Den nuværende mangel på pladser, forsinkelser og aflyste flyvninger kan skabe problemer i borgernes hverdag. Det er også vigtigt, at breve, pakker og gods, ikke mindst medicin og nødvendige fødevarer, når frem til tiden. Derfor støtter vi, at mulighederne inden for de gældende aftaler udnyttes hurtigst muligt til at forbedre transporten af passagerer, post og gods.

Ibrugtagningen af den nye lufthavn i Ittoqqortoormiit vil åbne nye muligheder. Indtil den nye lufthavn tages i brug, skal borgerne dog sikres en tilfredsstillende transportbetjening.

Fra Siumut mener vi, at løsningerne skal være økonomisk bæredygtige og samtidig udformes med udgangspunkt i borgernes behov. Billigere billetter og mere stabile transportforbindelser vil tilsammen skabe muligheder for en mere lige udvikling mellem landets forskellige dele.

Vi ser positivt på Naalakkersuisuts ændringsforslag, fordi de baner vejen for at afdække mulighederne for billigere indenrigsrejser for fastboende samt for at forbedre transportbetjeningen i Østgrønland nu og sikre en stabil ordning fremover. Fra Siumut lægger vi vægt på, at borgerne i alle dele af landet har adgang til gode transportforbindelser. Transport har afgørende betydning for familielivet, uddannelse, sundhed og erhvervslivet.

Forslagene er meget gode og vigtige. De bør sammen med Naalakkersuisuts ændringsforslag vurderes grundigt i udvalget, uden at man bevæger sig væk fra forslagsstillerens grundlæggende intention. Målet skal være at sikre en velfungerende transport, der skaber gode og varige resultater.

Med disse bemærkninger indstiller vi, at begge forslag henvises til Anlægs- og Infrastrukturudvalget.

Lars Poulsen, Siumut